

INFORMACE Z ČESKÝCH ČASOPISŮ č. 6/2018

Výběrová rešerše z Pedagogické bibliografické databáze. Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Se sportem kupředu! : tělesná kultura ve službách Kuratoria pro výchovu mládeže / Jan Špringl -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Dějiny a současnost : kulturně historická revue -- ISSN 0418-5129 -- Roč. 40, č. 5 (2018), s. 42-44.

Jedním z témat diskuzí v německém okupačním aparátu byla příprava založení mimoškolní výchovné organizace podchycující českou mládež a vedoucí ji jednotně v pronacistickém duchu. V květnu r. 1942 byla založena pod jménem Kuratorium pro výchovu mládeže v Čechách a na Moravě. Její hlavní náplní se vedle ideologické výchovy měly stát pohybové aktivity české mládeže ve věku 10 - 18 let. Měla být i návnadou a efektivním nástrojem indoktrinace dospívající generace nacistickými myšlenkami. Postupně se však tělesná výchova stala hlavní činností Kuratoria, a pokračovala tak její předválečná tradice.

Funkcionáři této organizace nebyli po válce souzeni za kolaboraci.

tělesná výchova ; ideologie ; fašismus ; mládež ; organizace mládeže ; cíl výchovy ; výchova ; cvičení ; historické hledisko ; Kuratorium pro výchovu mládeže v Čechách a na Moravě ; Protektorát Čechy a Morava (1939-1945) ; kuratorium ; 1942-1945

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/468205>

2.

Česká škola T. G. Masaryka v Chicagu - přehled a rozvoj výukových programů v letech 2012-2017 / Klára Moldová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Studie z aplikované lingvistiky = Studies in applied linguistics -- ISSN 1804-3240 -- Roč. 8, č. 2 (2017), s. 104-112.

V úvodu příspěvek představuje krajanské školy věnující se výuce češtiny na území USA a uvádí jejich počty a organizační formy. Blíže se věnuje České škole T. G. Masaryka v Chicagu, která je typickým příkladem krajanské školy

středozápadu USA a zároveň školou s nejdelsí tradicí. Představuje výukové programy pro děti různých věkových kategorií, výukové programy pro dospělé a letní program pro děti a dospělé, který škola připravuje ve spolupráci s Ústavem českého jazyka a teorie komunikace FF UK. Zmiňuje se i o výuce španělštiny pro dospělé, která byla zřízena na žádost rodičů, kteří do školy vodí děti na sobotní vyučování a potřebují se v zaměstnání dorozumět s kolegy hispánského původu, a o spolupráci s českými partnery, např. Domem zahraniční spolupráce. zahraniční škola ; čeština ; výuka ; jazyková výuka ; forma výuky ; vzdělávací program ; spolupráce ; Spojené státy americké ; krajanská škola

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/468472>

3.

Dlouhověkost jako nová otázka sociálních věd = Longevity as a New Issue in the Social Sciences / Michaela Honelová, Marcela Petrová Kafková -- cze --
Obsahuje bibliografické odkazy

In: Sociální studia -- ISSN 1214-813X -- Roč. 14, č. 2 (2017), s. 9-25.

Cílem příspěvku je otevření diskuze o dlouhověkosti v kontextu České republiky (v zahraničí je tomuto tématu věnována mnohem větší pozornost). Věnuje se nejprve délce lidského života a jejími determinanty (biologické, sociální a ekonomické faktory). Shrnuje různé přístupy k vymezení dlouhověkosti v odborné literatuře. Zabývá se pojetím dlouhověkosti jako výsledku houževnatosti, genderovým aspektem dlouhověkosti a vztahem mezi genderem a houževnatostí v procesu stárnutí. Houževnatost se např. projevuje v období ztráty životního partnera, obecně jsou dlouhověké ženy houževnatější než starší muži a než mladší ženy.

stáří ; starší člověk ; gender ; zvládání ; úmrtí ; životní cyklus ; společenské vědy ; Česko ; dlouhověkost ; houževnatost

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/468749>

4.

GLEN : zkušenost, která změní život / Kristýna Sosnovcová -- cze

In: Archa : zpravodaj o výchově a využití volného času dětí a mládeže -- ISSN 1212-5016 -- Roč. 19, č. 3 (2018), s. 8-9.

GLEN (Global Education Network of Young Europeans) je roční program globálního vzdělávání, který spočívá v kombinaci tří vzdělávacích seminářů, tříměsíční stáže v neziskové organizaci (v jedné ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky) a praxe při realizaci vlastních aktivit globálního rozvojového vzdělávání v Evropě po návratu. Své postřehy z programu GLEN popisuje dobrovolnice Kristýna Sosnovcová, která se v roce 2016 zúčastnila stáže v Gruzii.

mezinárodní organizace ; nevládní organizace ; mezinárodní spolupráce ; mládež ; globální výchova ; seminář ; praxe ; rozvoj vzdělání ; pobyt v cizině ; studijní cesta ; GLEN ; Evropa ; stáž ; 2016

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/468445>

5.

How Slovak mothers view child vaccination : focus group analysis / Mária Hatoková, Radomír Masaryk, Mária Túnyiová -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Československá psychologie : časopis pro psychologickou teorii a praxi -- ISSN 0009-062X -- Roč. 62, č. 2 (2018), s. 101-118.

Na Slovensku roste počet odmítavých postojů k očkování dětí. Do r. 2013 už se počet odmítnutých očkování blížil třem tisícům. Autoři zrealizovali studii, kdy hovořili s matkami dětí do 5 let. Matky prvního dítěte často mluvily o tom, že rozhodnutí o očkování dítěte na nich bylo vyžadováno pod tlakem v kontextu novorozeneckých prohlídek. V takovém případě jednaly pod vlivem strachu a hledaly heuristické řešení (zkusmé, na základě úvahy či zkušenosti). Je možno říci, že rodiče se snaží vybalancovat potenciální rizika očkování a neočkování. Nemají často důvěru v systém, který není schopen vhodným způsobem zodpovědět otázky týkající se bezpečnosti a rizik očkování. Respondentky vnímají očkování jako kontroverzní medicínskou intervenci a vyjádřily potřebu pomoci v rozhodování formou jasně, stručně a empatické diskuze s pediatrem.

očkování ; matka ; rodiče ; názor ; bezpečnost ; rozhodování ; medicína ; průzkum ; analýza ; Slovensko ; rada ; riziko

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/468320>

6.

Hra a konstituce sociality = Play and the Constitution of Sociality / Alice Koubová -- cze

In: Filosofický časopis -- ISSN 0015-1831 -- Roč. 66, č. 2 (2018), s. 205-220.

Cílem příspěvku je reflexe vztahu mezi strukturou hry a konstitucí sociality. Vychází z díla teoretika hry Johana Huizingy i prací dalších autorů (D. W. Winnicotta, T. S. Henrickse a J. Butlerové). Nejprve podává výklad fenoménu hry, poté se zabývá jejím sociálním aspektem, konkrétně tím, jak komplexně je ve hře ustaven vztah ambivalence mezi racionalitou a iracionalitou, účelností a samoúčelností, lehkovážností a odpovědností, individuem a společností.

hra ; sociální chování ; sociální působení ; individualita ; společnost ; fenomenologie ; filozofie ; socialita

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/468208>

7.

Kam létají pražští zdivočelí holubi za potravou? = Where the Prague feral pigeons find their food? / Jan Řezníček, Jakub Šimánek -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Biologie, chemie, zeměpis : časopis pro výuku přírodovědných předmětů na základních a středních školách -- ISSN 1210-3349 -- Roč. 27, č. 2 (2018), s. 28-39.

Autory zajímal život holubů v Praze, jejich denní aktivity a jak a kde nalézají potravu. Rozšíření druhu, výskyt v ČR, výskyt v Praze. Prostředí, ve kterém holubi žijí, jejich vysoká adaptabilita. Základní roční cyklus holuba. Hnízdění, potrava. Realizace studie: pozorování holubů ve městě, pozorování na poli, značkování křídelnými značkami. Výsledky studie a diskuze.

zoologie ; aktivita ; potrava ; adaptabilita ; adaptace ; pozorování ; město ; venkov ; výzkum ; prostředí ; živočich ; ptáci ; holubi

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/468134>

8.

Konflikty v rodině původu, osobní pohoda a duševní zdraví v dospělosti = Conflict in the Family of Origin, Subjective Wellbeing, and Mental Health in Adulthood / Dana Hamplová, Romana Trusínová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Sociologický časopis = Czech sociological review -- ISSN 0038-0288 -- Roč. 54, č. 2 (2018), s. 199-218.

Autorky zkoumaly, jak souvisí duševní zdraví dospělého člověka s konflikty, které zažíval jako dítě ve své původní rodině. Jak rodinné konflikty ovlivnily jeho životní běh a pozdější sociodemografickou situaci. Ve své studii použily tři indikátory osobního pocitu pohody: škálu deprese, pocíťovanou radost a spokojenost se životem. Ukázalo se, že konfliktní rodina narušuje zejména emocionální stránku jedince (symptomy deprese). Vztah mezi kognitivní stránkou osobní pohody (spokojenost se životem) a vysoce konfliktním prostředím v dětství je vysvětlován sociodemografickými faktory, kdy dospělý jedinec je do větší míry než ostatní vystaven psychické nepohodě.

rodina ; konflikt ; působení ; dítě ; dospělost ; subjektivní pohoda ; spokojenost ; radost ; deprese ; emoce ; duševní zdraví ; analýza ; psychická zátěž

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/468407>

9.

Kritéria stanovení frazeologického minima pro výuku češtiny jako cizího jazyka = Criteria of Creating a Phraseological Minimum for Teaching Czech as a Foreign Language / Varvara Skibina -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Cizí jazyky : časopis pro teorii a praxi vyučování cizím jazykům -- ISSN 1210-0811 -- Roč. 61, č. 4 (2017/2018), s. 16-24.

Příspěvek se věnuje analýze sdělovatele (vyučujícího), příjemce (učícího se), obsahu (frazémů) a prostředí komunikace (zejména jazykového a sociálního) jako nezbytnému předpokladu při stanovování frazeologického minima.

Upozorňuje, že nelze stanovit absołutní frazeologické minimum, to musí vždy respektovat např. kompetenční schopnosti vyučujícího, vyučovací prostředí, věk a sociální status studenta, oblast aplikace jazykových znalostí a dovedností,

potřebné jazykové kompetence příjemce, zastoupení frazémů v učebnicích, médiích aj.

čeština ; cizí jazyk ; výuka ; cizinec ; frazeologie ; analýza ; frazém ; čeština jako cizí jazyk

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/468584>

10.

Kritickým myšlením ke skromnějšímu životu / Petra Turečková -- cze --
Obsahuje bibliografické odkazy

In: Komenský : odborný časopis pro učitele základní školy -- ISSN 0323-0449 --
Roč. 142, č. 3 (březen 2018) (2017/2018), s. 36-41.

Téma udržitelného způsobu života, dobrovolné skromnosti a závislosti na přírodě se dotýká našeho celého života. V článku je prezentována vyučovací hodina žáků 5. třídy základní školy na toto téma. Cílem hodiny bylo, aby si žáci sami stanovili předsevzetí úsporných opatření, která jsou schopni ve svém věku dodržovat. Učitelka zvolila metodu I.N.S.E.R.T. (Interaktivní poznámkový systém pro efektivní učení a myšlení), pantomimu, dramatizaci, práci s videem a metodu Diamant (vrchol diamantu je to, co je pro žáky nejdůležitější). Poslední fázi výuky byla reflexe, volné psaní, stanovení cílů a sebehodnocení.

základní škola ; první stupeň ; vztah učitel-žák ; vyučovací předmět ; obsah výuky ; učivo ; přírodovědný předmět ; prostředí ; ochrana životního prostředí ; ekologická výchova ; výchovně vzdělávací cíle ; vyučovací metoda ; videozáznam ; dramatizace ; pantomima ; efektivnost vzdělávání ; kritické myšlení ; reflexe

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/468319>

11.

Kulový blesk - nevyřešený problém elektrodynamiky I. Část 1 / Lubomír Sodomka -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy: 17

In: Rozhledy matematicko-fyzikální : časopis pro zájemce o matematiku, fyziku a informatiku -- ISSN 0035-9343 -- Roč. 92, č. 4 (2017), s. 13-22.

Příspěvek je věnován fenoménu kulového blesku, seznamuje čtenáře s historií zpráv o kulovém blesku, popisuje kulový blesk a jeho vlastnosti, činitele ovlivňující vznik kulového blesku a základní fyzikální poznatky k ochraně proti bleskům. Obsah příspěvku je vhodný pro výuku fyziky na základních a středních školách.

historické hledisko ; fyzika ; učivo ; výklad ; obsah výuky ; zpráva ; znalost ; základní škola ; střední škola ; elektrodynamika ; doplněk k učivu

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/468059>

12.

Mediální výchova není v českém školství vnímána jako důležité téma / Karel Strachota -- cze

In: Speciál pro střední školy : příloha časopisu Řízení školy -- Roč. 2018, č. 3 (2018), s. 18-19.

<https://www.jsns.cz/>

Během prosince 2017 a ledna 2018 proběhl ve spolupráci s agenturou Median již druhý průzkum zjišťující stav mediální výchovy na středních školách. Z výsledku šetření je patrný rozdíl mezi vztahem vyučujících k mediální výchově a nastavením vzdělávacího systému. Vyučující považují za problematické celkové nastavení výuky. Nedostatečná podpora, nedostatek kvalitních materiálů. Výuka formou průřezového tématu je nedostatečná a na mediální výchovu není dostatek času. Autor článku, ředitel vzdělávacího programu Jeden svět na školách společnosti Člověk v tísni (JSNS), seznamuje čtenáře s portfoliem programu. Vyučujícím nabízejí 26 audiovizuálních lekcí věnujících se médiím. Více informací je k dispozici na webové stránce JSNS.

mediální výchova ; střední škola ; průzkum ; učitel ; systém výchovy a vzdělávání ; výuka ; obsah výuky ; kurikulum ; vyučovací předmět ; vzdělávací program ; mezipředmětové téma ; učební pomůcka ; multikulturní výchova ; audiovizuální pomůcka ; Česko ; Jeden svět na školách ; 2017/2018

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/468454>

13.

Mezníky práce s hasičskou mládeží / Jaroslava Čechrdlová -- cze

In: Archa : zpravodaj o výchově a využití volného času dětí a mládeže -- ISSN 1212-5016 -- Roč. 19, č. 2 (2018), s. 4-5.

První sbory dobrovolných hasičů vznikaly od poloviny 19. století a již na přelomu 19. a 20. století začaly v hasičských sborech vznikat jinošské hasičské družiny. Rozvoj skupin dětí je patrný zvláště ve třicátých letech, kdy byl v celém státě kladen důraz na brannou výchovu. Po 2. světové válce fungovaly dětské hasičské kolektivy zejména prostřednictvím organizace Pionýr. V 60. letech byla Českým svazem požární ochrany zřízena samostatná organizace Mladý požárník. V roce 1972 vznikly hry Plamen, které probíhají až do současnosti a jejichž posláním je všestranně rozvíjet znalosti, vědomosti a dovednosti dětí. V roce 2010 získalo Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska od MŠMT statut Organizace uznané pro práci s dětmi a mládeží do roku 2020.

děti školního věku ; mládež ; volný čas ; činnosti mimo vyučování ; mimovyučovací doba ; branná výchova ; historické hledisko ; dobrovolná organizace ; hasiči ; pionýr ; století 19-21

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/467742>

14.

Standards pro základní vzdělávání - Výchova ke zdraví a jejich evaluace v prostředí pedagogické reality = Standards for elementary education - Health education and its evaluation in an educational setting / Michaela Hřivnová -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: E-pedagogium : nezávislý odborný časopis pro interdisciplinární výzkum v pedagogice, s ohledem na pedagogiku, speciální pedagogiku a didaktiky oborů - - ISSN 1213-7758 -- Roč. [18], č. 1 (2018), s. 87-101.

Příspěvek nejprve vysvětluje, jak je koncipován vzdělávací obor Výchova ke zdraví v rámci nižšího sekundárního vzdělávání a Standardy pro základní vzdělávání - Výchova ke zdraví. V další části prezentuje cíle, výzkumné předpoklady, metodologii, průběh a výsledky výzkumu, který se zaměřil na úroveň dosaženého/rezultátového kurikula v uvedeném vzdělávacím oboru a na ověření nastavení minimální úrovně příslušného standardu. Analýza výsledků kriteriálního didaktického testu předloženého žákům 9. ročníků ZŠ odhalila

nízkou úroveň rezulátového kurikula v tomto vzdělávacím oboru (test zvládlo 39% žáků), a tedy i relativně nízkou úroveň zdravotní gramotnosti žáků. Nepotvrdila se také predikce počítající s nastavením standardu tak, aby jej zvládlo správně splnit 80% žáků.

vzdělávací standard ; zdravotní výchova ; základní škola ; druhý stupeň ; didaktický test ; kritériální hodnocení ; žák ; úroveň vědomostí ; nedostatek ; pedagogický výzkum ; výsledek výzkumu ; ročník 9

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/468347>

15.

Vliv klasického vzdělání na rozvoj osobnosti = The Influence of Classical Language Instruction on Personal Development. Část 3 / Bořivoj Marek -- cze -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Andragogika : čtvrtletník pro vzdělávání dospělých -- ISSN 1211-6378 -- Roč. 21, č. 3-4 (2017), s. 2-8.

Třetí část série článků o vlivu klasického vzdělání na rozvoj osobnosti se zabývá dopadem studia latiny a řečtiny na formování těch základních složek osobnosti, které podle psychologů nejsou vrozeny a lze je v průběhu života měnit - tj. schopností a charakteru. Autor poskytuje soupis osmi schopností, k jejichž rozvoji mohou klasické jazyky přispívat, a popis toho, jak se to děje (schopnost hlouběji pochopit a lépe užívat mateřský jazyk, řečnické schopnosti, schopnost tvorby správného úsudku atd.).

vzdělání ; mrtvé jazyky ; působení ; osobnost ; rozvoj osobnosti ; psychologie osobnosti ; latina ; klasická řečtina ; rozvíjení schopností ; schopnost ; charakter ; změna

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/467947>